

Maglerödsgården

Ägare och arrendatorer

Maglerödsgården norrsidan omkring 1901

Denna ägar och arrendatorsammansättning omfattar endast vad som benämns nya Maglerödsgården. Efter branden på den äldre platsen för Maglerödsgård 1884, lät dåvarande ägaren uppföra en ny gård på den plats där den ligger i dag.

Gårdens totala areal var under Carl Bauers tid betydligt större än i dag. Dåtida ägor sträckte sig västerut till nära Klövbäcken. Öster och norrut var det i stort sätt samma område som i dag. Jägersberg, då som nu, ingick i arealen. De öppna odlingsmarkerna unders Bauers tid uppskattas till cirka 35 har. Den totala arealen uppskattas till cirka 150 har.

Under perioden 1900 – 1910 sålde Carl Bauer markområden västerut. På platser där tidigare legat torp eller hus, lät han avstycka mark. Exempel på sådan markavstyckning är nuvarande Björkås som köptes av Cecilia och Thomas Bengtsson. Enligt köpebrev daterat i maj 1909, betalade de 1300 kronor för cirka 6 har mark. Ytterligare avskiljningar från stamhemmanet gjordes. De sydvästra markområdena från övre Magleröd till Gålarp, berördes inte av Carl Bauer. Dessa områden tillhörde Maglerödshus. Carl Bauers ägarperiod varade mellan 1882 – 1915.

År 1915 köptes Maglerödsgården av lantbrukaren Alfred Persson från Vadensjö. Denne ägde ett jordbruk i Vadensjö men sysslade även med gårdsauktioner. Vad som fick Alfred Persson att intressera sig för Maglerödsgården var nog den stora tillgången på skog och torv. Vid tiden för köpet rådde ofredstid i Europa och det var stora problem med importen av kol och koks för uppvärmning. Maglerödsgården hade stora tillgångar på avverkningsbar skog och här fanns också stora tillgångar på torv. Möjligen kan det ha varit lockande för Alfred Persson. Stora mängder torv togs upp under åren 1916 - 1920 samtidigt som skogsområden avverkades i snabb takt. En stor del träd högs upp till ved och transporterades tillsammans med torven till Landskrona. En stor del levererades till Schlasbergs textilfabriker där.

I Alfred Perssons vänkrets fanns ägaren av textilfabriken, Henning Schlasberg. Persson och Schlasberg var Odd Fellows bröder. Båda hade också ett omtalat intresse för jakt. På Maglerödsgården fanns det vilt och åtskilliga trofeer lär ha prytt deras respektive hem i Landskrona och Vadensjö. Efter avleveranserna till Landskrona återvände hästtransporterna till Magleröd, lastade med olika typer av foder till Magleröd-

gårdens kreatur. Under något år gjordes försök till uppfödning av gäss i stor skala men det försöket blev inte långvarigt.

Åren mellan 1915 och 1918 avverkades stora mängder skog på Maglerödsgården vilket resulterade i stora öppna ytor, innan nyplantering kom igång. Den redan befintliga åkermarken arrenderades ut till Ivan Johansson. Denne hade arrendet under en 10 års period. 1926 kom så nästa arrendator som hette Nils Nilsson. Han kom med sin familj från Röinge vid Hässleholm. Vid tillträdet hade han egen besättning med sig. Det var ett 10 tal nötkreatur samt ett par hästar. Dessa transporterades med järnväg till Klippan och flockdrevs sedan till Magleröd.

Maglerödsgården slutet 1920-tal

År 1936 försålde Alfred Persson gården. Köpare blev Harold Wendt, Perstorp. Denne ingick i släktled med ägarna till Perstorps ättiksfabrik. Denna industri hade stora behov av träd för framställning av ättika. En lantbrukare vid namn Nils Persson blev ny arrendator 1945. Han kom från gården Grönhult i Stenestads församling

En stor del av gårdens odlingar utgjordes av potatis. Övrigt var spannmål och betor. Potatisen levererades i stor utsträckning till Brandsberga bränneri utanför Ljungbyhed. Nästa arrendator blev Weste Bengtsson. Året var 1947. Han kom från Listerlandet i Blekinge. Weste Bengtsson var en skicklig jordbrukare och skötte gården på ett föredömligt sätt. Även under hans tid odlades mycket potatis. Weste Bengtsson avslutade sitt arrende 1951 för att fortsätta med lantbruk på slättbygden.

Perioden efter 1951 har åkermarken brukats av flera arrendatorer. I nämnd ordning har det varit Sven Svensson följt av Folke Svensson. Under 1960 talet överlät Harold Wendt gården till Carl Henrik Wendt, Perstorp. Nästa arrendator, nu under Henrik Wendt blev Per Liljedahl. Under hans period inträffade det såkallade "ladugårdsraset", Stora snömängder under en vinter, blev för tungt för ladugårdstaket som störtade samman. Denna blev aldrig återuppbyggd.

Den siste arrendatorn blev Bertil Andersson. I maj månad 1994 försålde Henrik Wendt egendomen till Leif Klevbo. Ny arrendator, men nu under Leif Klevbo, blev bröderna Jönsson, Nygård I Magleröd. Deras satsning på amkor gör att stora delar av arealen användes till betesmark men också stråfoder. Samtidigt med Leif Klevbos övertagande avstyckades ett område runt själva gårdshuset som såldes till privatboende. Gårdshuset har sedan varit i fleras ägo och befinner sig i mycket fint skick. Nu, år 2010 heter ägarna Lena Lehman och Hans Fridh.

Noterbart är att gården varit under samma förvaltning sedan 1936 då Harold Wendt köpte gården. Förvaltare är Gustafsborgs förvaltnings AB Perstorp.

Maglerödsgården norrsidan från ca 1920

Epilog

Utsikterna och framtiden för de markägare som i dag, i denna typ av trakt brukar åkermark, ser inte så ljus ut. Odlingsarealerna minskar och mycket är lagt i betesmark. Inom Stenestads sockendelar finns i dag endast ett fåtal med egna djurbesättningar. I takt med att torp och gårdar försäljs, oftast på grund av åldersskäl, försvinner också djurdriften och därmed får odlingsmarkerna ge vika för betesmarker. Det känns osäkert om dessa markskiften får en långvarig överlevnad. Det i dag befintliga, lokala djurbeståndet verkar inte vara tillräckligt för att täcka dessa betesmarker såvida det inte får ett tillskott från annat håll.

En viss förekomst av näringsgrenar – hästar på gård, fåravel eller nötboskap finns etablerad men i längden inte tillräckligt för att bibehålla öppna landskap. För att denna landskapsbild skall bibehållas krävs det stora insatser från både privata personer och kommun för att det skall bli möjligt. Riskerna är annars stora att många öppna marker kommer att planteras igen med träd.

Inom Stenestads sockendelar finns i dag flera som huvudsakligen ägnar sig åt skogsbruk. Detta är både privata ägare som stiftelser. Vår tillverkningsindustri är i stort behov av träd från skogarna och det är därför min tro att fortsatta planteringar kommer att ske, inte bara på avverkningsytor, utan också på betesytor. Ett omätligt behov av träd sporrar säkert våra trädforskare att skapa mutationer som föder arter som har snabb tillväxt. Men ännu är granen i flera avseende överlägsen. I många fall är den avverknings-bar redan efter 25- 30 år. Rent personligen är jag ingen vän av granskog. Undantagit de ekonomiska fördelarna ger den en ganska trist upplevelse i förhållande till de blandade lövskogarna. Men eftersom granen är ryggraden i skogsbrukets ekonomi, bidrager den kanske till återhållsamhet med att satsa på andra biologiska mångfald.

Som jag nämnt tror jag att mycken öppen mark kommer att planteras igen och därmed dölja sekel av arbete, där många människor har slitit sig sönder och samman. Det är därför min förhoppning att privata personer och kommunala myndigheter samsas och i framtiden anstränger sig för att tyda utvecklingen och också ge stöd till de människor som vill leva och verka på sådana platser

Nils Ljungberg